
The Antiphysical Review

Founded and Edited by M. Apostol

39 (2000)

ISSN 1453-4436

Fizica Teoretica, Magurele-Bucuresti

M. Apostol

Department of Theoretical Physics, Institute of Atomic Physics,

Magurele-Bucharest Mg-6, POBox Mg-35, Romania

email: apoma@theory.nipne.ro

1. Cercetarea de Fizica Teoretica in particular si cercetarea de Fizica in general constituie punctul de virf al cercetarii stiintifice datorita gradului ei inalt de matematizare si datorita impactului social al aplicatiilor tehnologice pe care aceasta cercetare le produce.
2. Cercetarea de Fizica este internationala si se organizeaza in forme nationale.
3. Cercetarea de Fizica Teoretica de pe Platforma Magurele are un rol preeminent in lume si tara prin rezultatele obtinute de-a lungul unei traditii de 50 de ani; acest rol de preminenta trebuie sustinut si cultivat in competitia internationala, in conditii nationale de moment nefavorabile.
4. Rolul Fizicii Teoretice, Magurele-Bucuresti, este acela de a efectua in continuare cercetare stiintifica de Fizica Teoretica de nivel international, de a coordona toate fortele nationale de Fizica Teoretica din tara, ca centru national unic de acest gen, de a initia, promova, cultiva si sustine colaborari cu cercetarea de Fizica experimentală si aplicată, de a continua sa ofere consultanta si expertiza stiintifica profesionala, de a continua sa sustina invatamantul, instructia si educatia de Fizica Teoretica, de a clarifica rolul social al cercetarii si invatamintului de Fizica si in particular de Fizica Teoretica, de a sensibiliza factorii sociali si politici in toate aceste privinte.
5. In conditiile dificile din Romania de astazi cercetarea stiintifica de Fizica si in particular de Fizica Teoretica pare ca trebuie sa raspunda la cel putin doua intrebari majore: de ce trebuie finantata aceasta cercetare, si in ce fel trebuie ea finantata si organizata in Romania? Pe scurt, dupa Aristotel, raspunsul este urmatorul: cercetarea de Fizica si in particular de Fizica Teoretica trebuie finantata in Romania *formalis* ca toata lumea civilizata o face si o va face mereu, *substantialis* ca asigura cunoastere si stiinta de cel mai inalt nivel si interes, *efficiens* pentru ca Romania a avut si are o astfel de cercetare foarte buna, de cel mai inalt nivel, si trebuie, dupa intelepciune, profitat de, iar nu repudiata si degradata, o astfel de traditie si o experienta de acest fel, si, in fine, *finalis*, pentru a ridica nivelul de civilizatie in Romania; pe scurt, pentru ca stiinta inseamna civilizatie, confort, buna stare, elevare spirituala, iar Fizica le face pe toate acestea in cel mai inalt grad prin rolul ei de preminenta in cercetarea stiintifica; iar felul si forma de organizare a acestei cercetari in Romania trebuie sa fie prin institutiile si sub autoritatea Statului National Roman, prin profesionisti ai domeniului, cu aptitudini si inclinatii administrative, carora sa le fie clar scopul, forma si dubla natura, stiintifica si sociala, ale domeniului de cercetare de administrat, care sa aiba simtul responsabilitatii si al onoarei.
6. Nivelul de finantare al cercetarii stiintifice romanesti trebuie stabilit in functie de starea de fapt si de scopuri; cu 0.15% din PIB nu se supravietuieste, cu 0.5% nu se tine pasul, cu 1% nu se progreseaza, de la 2% in sus pot, in fine, sa apara realizari; sub 2% sunt practic bani "sociali"; cercetarea este ierarhizata, si cercetarii de Fizica, si in cadrul ei cercetarii de Fizica Teoretica, trebuie sa i

se recunoasca rolul preeminent sub raportul finantarii si organizarii; marile diversiuni din politica actuala, ca si din cea din trecut, a cercetarii stiintifice din Romania trebuie eliminate: asa-numitele "relansare economica", "standardizare" si "calitatile infrastructurii standardizarii", "mobilitatea europeana"; precum si nou-inventatele ("revolutionar-inventatele") "cercetare academica", "cercetare universitara", ce trebuie sprijinite dar nu absolutizate; precum inca de asemenea "cooperare internationala", "mobilitate" (cercetarea nu e turism!) si "integrare europeana" (cercetarea e prin ea europeana si internationala, si cercetatorii romani erau de mult in Europa, inca de pe vremea cind pentru actualii politicieni ai cercetarii romanesti si cadre de conducere ale acestei cercetari nici macar nu se punea problema ca vor avea vreodata de-a face cu cercetarea stiintifica; cum nu se pune de altfel nici acum); si inca asa-numitul program european "cadru 5" ce vizeaza o extrem de particulara cercetare stiintifica, iar nu cercetari de tip national precum cea din Romania; si inca diversele centre si puncte de "excelenta", fiindca excelenta in cercetare nu se acorda nici cu diploma, nici de catre comisii, nici macar europene, nici nu se evaluateaza, ci se realizeaza sau nu prin insasi cercetarea stiintifica; si inca "granturile" ce alimenteaza clientela politica a asa-zisilor "academicieni" si a altor asa-zisilor "oameni de stiinta"; si inca "scientometria" improprie; si inca eliminarea "duplicitatii" si "multiplicitatii" unor cadre de conducere si a altor diversi oameni de influenta din cercetarea romaneasca, care "cerceteaza" pe banii statutului si la institut, si la catedra, si la firma, si la mai multe teme deodata, si la stat si la "particular", si la slujba si la pensie, si cu ora si cu ziua; si inca "competitia" (cercetarea nu e sport!); etc,etc; intr-un cuvant, in fine, risipa si batjocura din cercetarea stiintifica romaneasca e cazul sa fie eliminate, lucru perfect realizabil de catre oameni priceputi care vor impune asigurarea mijloacele adecvate acestui scop si exercitarea lor.

7. Situatia se va imbunatati in cercetarea romaneasca, in cea de Fizica si in particular in cea de Fizica Teoretica, incepind cu intelegerea si asumarea reperelor expuse mai sus; in particular conditia necesara ca lucrurile sa mearga bine pe Platforma Magurele si in Departamentul de Fizica Teoretica este acceptarea si recunoasterea pozitiei acestui departament in sensul celor expuse mai sus.

8. Misiunea Departamentului de Fizica Teoretica, Magurele-Bucuresti, este aceea de a face cercetare stiintifica in domeniul Fizicii Teoretice in Romania, in cadrul cercetarii stiintifice romanesti; aceasta misiune este stabilita prin actele legislative ale Romaniei, inclusiv prin Constitutia Romaniei; in vederea indeplinirii acestei misiuni statul roman se obliga sa ofere fondurile necesare si are in schimb dreptul de control asupra activitatii; bugetul Fizicii Teoretice asadar, ca bugetul intregii cercetari stiintifice fundamentale in general, ca si bugetul cercetarii aplicante partial, provine din bani publici; masura acestor fonduri si modul lor de cheltuire revin cadrelor politice si de conducere, care au astfel responsabilitatea folosirii banului public in acest domeniu; ca persoane juridice institutiile de cercetare au raporturi contractuale sub acest aspect cu autoritatatile statului roman, raporturi supuse regimului juridic; in plus, in problema cercetarii stiintifice, prin prevederile constitutionale amintite mai sus, si persoanele fizice intra in astfel de raporturi contractuale de regim juridic cu statul roman.

9. Departamentul de Fizica Teoretica, Magurele-Bucuresti, are nevoie de un sef care sa cunoasca in permanenta cursul lucrurilor in cercetare si in politica cercetarii stiintifice.

10. Departamentul de Fizica Teoretica, Magurele-Bucuresti, mai are nevoie de un secretar executiv-administrativ responsabil cu organizarea concreta zilnica a procesului de conducere a departamentului; fisa de post a acestui secretar trebuie sa includa intocmirea si urmarirea actelor administrative ale departamentului, organizarea bunei desfasurari a activitatii de executare-predare-valorificare a rezultatelor cercetarii conform cu planurile si normele de cercetare, administrarea conditiilor de lucru conform normelor de cercetare si de protectie a muncii, asigurarea curierului intern si extern; acoperirea, cel putin parciala a normei de economist ar fi foarte indicata; dar, in

orice caz, prezenta zilnica la post 8 ore lucratoare conform contractului de munca este o cerinta pe cit de fireasca pe atit de nebanala la acest moment.

11. Departamentul de Fizica Teoretica, magurele–Bucuresti, are nevoie de expertiza si consultanta economica printr-un economist disponibil in tot cursul programului de lucru, bun cunoscator al problemelor economice ale institutului si ale departamentului, cu aptitudinea si disponibilitatea de a lucra cu fizicieni teoreticieni.
12. Departamentul de Fizica Teoretica, Magurele–Bucuresti, are nevoie de un birou al sefului de departament si al personalului de conducere si executie a conducerii, cu mijloace moderne de informare si comunicare, cu mijloace moderne de editare a rapoartelor de cercetare, de preparare a actelor administrative.
13. Seful Departamentului de Fizica Teoretica, Magurele–Bucuresti, trebuie sa asigure conducerea si administrarea departamentului prin consiliul consultativ al sefilor de teme si proiecte, prin seminarul consultativ al departamentului, prin personalul de executie administrativa-financiara; prin raporturi de colaborare cu conducerea Platformei Magurele, inclusiv consiliile de administratie, comitetele de directie, directorii generali, consiliile stiintifice, directorii, secretarii stiintifici, conform cu misiunea departamentului.
14. Departamentul de Fizica Teoretica, magurele–Bucuresti, trebuie sa participe solidar cu Platforma Magurele la venituri si cheltuieli, in raport cu necesitatile, consumurile si importanta activitatii de cercetare in domeniul Fizicii Teoretice.
15. Interesul civilizatiilor vestice dezvoltate, bine motivat de altfel, si in crestere la aceasta ora, pentru calitatea si nivelul cercetarii romanesti de Fizica Teoretica trebuie valorificat autohton prin masuri si mijloace specifice.